

Međunarodni dan obrazovanja

Valentina Milohanić, prof.
Osnovna škola Tar-Vabriga

Uvod

Opća skupština UN-a je krajem 2018. godine proglasila 24. siječnja Međunarodnim danom obrazovanja kako bi se istaknula važnost obrazovanja za mir i održivi razvoj. (1) Kvalitetno i dostupno obrazovanje ima presudnu ulogu u ostvarivanju Ciljeva održivog razvoja. Obrazovanje doprinosi izgradnji održivog i otpornog društva, povećava produktivnost pojedinca i jača potencijal za ekonomski razvoj. Kako bi svi ljudi mogli aktivno doprinijeti održivom razvoju, važno je osigurati inkluzivno i pravedno kvalitetno obrazovanje na svim razinama: predškolskoj, osnovnoškolskoj, srednjoškolskoj te na visokom obrazovanju. Na konferenciji Ujedinjenih naroda 25. rujna 2015. godine usvojen je Program globalnog razvoja za 2030. (Agenda 2030.) Ciljevi Agende 2030. ističu važnost iskorjenjivanja siromaštva kao najvećeg globalnog izazova i osnovnog preduvjeta održivog razvoja. Agendu čini 17 ciljeva održivog razvoja kroz tri dimenzije održivog razvoja: gospodarsku, društvenu i ekološku. (2) Četvrti globalni cilj održivog razvoja glasi: Osigurati isključivo i pravedno kvalitetno obrazovanje te promicati mogućnosti cjeloživotnog učenja za sve. Obrazovanje je važno za ostvarivanje svih ciljeva održivog razvoja. (3)

Sat razrednika i radionica

Obilježavanje važnog datuma kao što je Međunarodni dan obrazovanja provedeno je na Satu razrednika kroz radionicu. Sat razrednika nastavni je predmet i organizacijski oblik rada razrednika s učenicima njegovog razreda koji ima pedagošku stranu, a to je rukovođenje cjelokupnim nastavnim odgojnim radom razreda. Na nastavnom predmetu Sat razrednika posebna se pažnja posvećuje pitanjima formiranja pojedinca kao ličnosti i razreda kao kolektiva oblikovanjem kolektivne svijesti, ali i disciplini i kulturnim navikama. (4) S obzirom na to da ne postoji kurikulum za nastavni predmet Sat razrednika, razrednicima je omogućen odabir različitih sadržaja iz međupredmetnih tema kao i oblika i metoda rada. Upravo je radionica (engl. workshop) idealan odabir za Sat razrednika jer je to suvremeni oblik interaktivnog učenja i poučavanja usmjerenog na polaznika s ciljem razvijanja vještina i/ili jačanja osjetljivosti za određene probleme. Neki didaktičari radi-

onicu zbog specifičnog oblika rada svrstavaju u obrazovne strategije, a neki ju smatraju najdjelotvornijom metodom socijalnog i globalnog učenja koja se odvija unutar grupne interakcije od 15 do 20 sudionika. (5) Radionica ima definiranu strukturu koja se odvija po etapama:

1. izazivanje osobnog doživljaja – učenici proživljavaju novi sadržaj kroz osobno iskustvo
2. izražavanje osobnog doživljaja – učenici ga konkretiziraju najčešće riječima (ili crtežom, pokretom)
3. razmjena informacija – učenici obogaćuju osobno iskustvo kroz različite oblike rada (u paru, u skupini, u krugu)
4. obrada informacija – razmjena i obogaćivanje sadržaja pretvara se u saznanje.

Važnu ulogu na radionici ima razrednik, odnosno voditelj radionice, koji smisleno uobličava, opisuje i povezuje što je nastalo tijekom rada, a na kraju učenici daju svoj komentar. (6)

Međupredmetna korelacija

Na radionici Međunarodni dan obrazovanja, koja je provedena na Satu razrednika, ostvareni su odgojno-obrazovni ishodi međupredmetnih tema Građanski odgoj i obrazovanje i Održivi razvoj u međupredmetnoj korelaciji sa sadržajem nastavnog predmeta Povijest. (6)

Međupredmetna korelacija je povezivanje sadržaja jednog nastavnog predmeta sa sadržajem drugog nastavnog predmeta. Međupredmetna korelacija može biti tematska za koju se odabire tema i strukturalna u kojoj je ključna riječ pojam. (7)

Tema obrazovanja dio je u kurikulumu nastavnoga predmeta Povijest (Tablica 1.), ali pripada i međupredmetnim temama Građanski odgoj i obrazovanje jer je pravo na obrazovanje jedno od ljudskih prava, odnosno ekonomsko i socijalno pravo te temi Održivi razvoj jer je pravedno kvalitetno obrazovanje jedno od ciljeva održivog razvoja (Tablica 2.). (8, 9)

Tablica 1. Tema obrazovanja u kurikulumu nastavnoga predmeta Povijest

RAZRED	Domena i odgojno-obrazovni ishod	Razrada ishoda:
5.	C. Znanost i tehnologija POV OŠ C.5.1. Učenik obrazlaže važnost širenja izuma i tehnologije u prapovijesti i starome vijeku.	Učenik objašnjava kako su pismo i znanost u starome vijeku promijenili život ljudi.
5.	E. Filozofsko-religijsko-kulturno područje POV OŠ E.5.1. Učenik obrazlaže važnost povijesti, uspoređuje različite ideje, umjetnosti, predmete svakodnevne uporabe te pojavu pismenosti u prapovijesti i starome vijeku.	Učenik opisuje najstarija pisma i pojavu škola.
6.	E. Filozofsko-religijsko-kulturno područje POV OŠ E.6.1. Učenik objašnjava različite ideje, umjetničke stilove i književna djela u srednjem i ranom novom vijeku.	Učenik uspoređuje različite umjetničke stilove i kulturne dosege srednjega i ranoga novog vijeka.
7.	A. Društvo POV OŠ A.7.1. Učenik analizira dinamiku i odnose pojedinaca i različitih društvenih skupina u 18. i 19. stoljeću.	Učenik objašnjava reforme Marije Terezije i Josipa II. te njihov utjecaj na hrvatske zemlje.
8.	C. Znanost i tehnologija POV OŠ C.8.1. Učenik analizira razvoj i uporabu tehnologija koje su promijenile život čovjeka u 20. i 21. stoljeću.	Učenik istražuje razvoj tehnoloških dostignuća koja su promijenila svakodnevni život u 20. i 21. stoljeću. (10)

Nakon upoznavanja teme obrazovanja uslijedile su tri radioničke aktivnosti. U prvoj su aktivnosti učenici individualno odgovarali na sljedeća pitanja te usmeno pročitali svoje odgovore:

- *Koliko je tebi važno obrazovanje (od 1 do 10). Objasni svoj odgovor.*
- *Možeš li bez obrazovanja?*

U sljedećoj su aktivnosti učenici u paru uspoređivali promjene u obrazovanju uz pomoć digitalnog grafičkog prikaza, odgovarali na pitanje na grafičkom prikazu te usmeno komentirali odgovor na pitanje.

Grafički prikaz o obrazovanju u prošlosti

U trećoj su aktivnosti učenici u skupini odgovarali na sljedeća pitanja:

1. Izdvoji što je dobro u današnjem obrazovnom sustavu.
2. Izdvoji što je loše u današnjem obrazovnom sustavu.

Osvrni se na predmete (obvezni, izborni), način ocjenjivanja, rad u učionici, upotrebu digitalne tehnologije.

Svaka je skupina pročitala svoje odgovore.

U završnoj su aktivnosti učenici iznijeli svoje mišljenje o sljedećoj rečenici:

Samo obrazovanjem možemo iskorijeniti siromaštvo, boriti se protiv klimatskih promjena te graditi pravednije društvo.

Zaključak

Glavni je cilj radionice o obrazovanju bio osvijestiti kod učenika važnost obrazovanja i kako je razvoj obrazovanja doprinio napretku. Radionica je potaknula učenike na razmišljanje o tome kako obrazovanje utječe na stvaranje kvalitetnog i pravednog društva, odnosno doprinosi održivom razvoju. Povezivanjem međupredmetnih tema Građanski odgoj i obrazovanje i Održivi razvoj te nastavnog predmeta Povijest obogaćena je nastava Sata razrednika.

Bilješke

1. Međunarodni dan obrazovanja 2023. (https://learning-corner.learning.europa.eu/news-and-competitions/international-day-education-2023-2023-01-23_hr)
2. GOOD Kalendar 2022/2023. Promijenimo naš svijet: Agenda 2030. za održivi razvoj (<http://goo.hr/kalendar/>)
3. Međunarodni dan obrazovanja (<http://goo.hr/events/medunarodni-dan-obrazovanja/>)
4. Radovanović, Diana. (2008.) Sat razrednog odjela kao oblik upravljanja i vođenja razreda u primarnom obrazovanju. *Odgojne znanosti*. str. 427.
5. Marinko, Jasna (2012.) Radionica - metoda interaktivnog učenja i poučavanja odraslih. *Andragoški glasnik*, Vol. 16., 165.
6. Marinko, Jasna (2012.) Radionica - metoda interaktivnog učenja i poučavanja odraslih.

Andragoški glasnik, Vol. 16., 168.

7. Korelacija i timski rad u nastavi –holistički pristup učenju i poučavanju (<https://hrcak.srce.hr/file/280202>) str. 96.
8. Međupredmetne teme (<https://skolazazivot.hr/medupredmetne-teme/>)
9. prava čovjeka, Enciklopedija (<https://enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=49981>)
10. Odluka o donošenju kurikulumu za nastavni predmet Povijest obrazovanje za osnovne škole i Gimnazije u Republici Hrvatskoj (https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_03_27_557.html)
11. Odluka o donošenju kurikulumu za međupredmetnu temu Građanski odgoj i obrazovanje za osnovne i srednje škole u Republici Hrvatskoj (https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_10_217.html)
12. Odluka o donošenju kurikulumu za međupredmetnu temu Održivi razvoj za osnovne i srednje škole u Republici Hrvatskoj (https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_7_152.html)

Prijedlog za citiranje (APA stil):

Milohanić, V. (2023). Međunarodni dan obrazovanja. *Poučavanje povijesti*, II(2), 66–70.